

**UCHWAŁA NR XXI/161/21
RADY MIEJSKIEJ W DROHICZYNIE**

z dnia 23 lutego 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar
Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2027**

Na podstawie art. 18 ust. 1 i ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713, 1378) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 218, 956) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się "Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2027", stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

mgr inż. Marian Rogowiec

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2021-2027

SPIS TREŚCI	STRONA
WSTĘP	3
I. DEFINICJE I PODSTAWA PRAWNA	4
II. ANALIZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE	
GMINY DROHICZYN	9
III. ODBIORCY PROGRAMU	23
IV. CELE I ZAŁOŻENIA PROGRAMU.....	23
V. CZYNNIKI GWARANTUJĄCE WŁAŚCIWĄ	
REALIZACJĘ PROGRAMU.....	24
VI. ZAGROŻENIA W REALIZACJI ZADAŃ	24
VII. ZASOBY GMINY DROHICZYN W ZAKRESIE	
REALIZACJI PROGRAMU	25
VIII. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ PROGRAMU	26
IX. MONITOROWANIE I EWALUACJA	29
X. FINANSOWANIE PROGRAMU	29

WSTĘP

Zjawisko przemocy w rodzinie stało się przedmiotem kompleksowej regulacji ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, której celem jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a także inicjowanie i wspieranie działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie. Ustawa określa zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie, jak również zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie. Powyższy akt prawny określa ponadto zadania własne gminy, do których w szczególności należy tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Gmina Drohiczyn realizując działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, powołała Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Drohiczynie w ramach, którego funkcjonują grupy robocze. Pomimo podejmowanych działań konieczne jest dalsze, systematyczne podnoszenie standardu usług adresowanych do osób uwikłanych w problem przemocy. Wskazana jest dalsza pomoc odpowiednich służb do realizacji profesjonalnych działań z zakresu przeciwdziałania przemocy, a także działania w kierunku skutecznego pomagania osobom dotkniętym przemocą, jak i stosującym przemoc. Ważna jest też stała edukacja społeczeństwa, mająca

na celu zmianę świadomości w kwestii negatywnych i szkodliwych stereotypów na temat stosowania przemocy, jak też roli kobiety i mężczyzny w życiu rodzinnym i społecznym. Między innymi służyć ma temu opracowywanie i realizacja programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Niniejszy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie planowany jest w perspektywie kilkuletniej i jest kontynuacją Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020.

Nadrzędnym celem niniejszego Programu jest ograniczenie na terenie Miasta i Gminy Drohiczyn problemu przemocy oraz zwiększenie skuteczności podejmowanych działań przez instytucje pomocowe. Natomiast cele szczegółowe odnoszą się do całego systemu zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie i będą realizowane we współdziałaniu instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy na terenie Gminy Drohiczyn.

Program obejmuje zadania dla wszystkich jednostek i instytucji, które zobowiązane są do ich realizacji ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W miarę potrzeb i zmiany sytuacji społecznej zadania i cele programu mogą ulec zmianom i udoskonaleniom.

I. DEFINICJE I PODSTAWA PRAWNA

Przemocą w rodzinie określane jest „każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciwko członkowi rodziny naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolność, powodujące cierpienie i szkody” [Nowakowska, 2008, s. 21].

Przemoc domowa charakteryzuje się tym, że:

• **Jest intencjonalna** – przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary.

• **Sily są nierównomierne** – w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Ofiara jest słabsza, a sprawca silniejszy.

• **Narusza prawa i dobra osobiste** – sprawca wykorzystuje przewagę siły narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.).

• **Powoduje cierpienie i ból** – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody. Doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 218) definiuje przemoc w rodzinie jako: „jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Ponadto wyróżnia się trzy cykle przemocy:

• **Faza narastania napięcia** – początkiem cyklu jest zwykle wyczuwalny wzrost napięcia, narastają sytuacje konfliktowe,

• **Faza ostrej przemocy** – następuje wybuch agresji, sprawca przemienia się w kata, może dokonać strasznych czynów nie zwracając uwagi na krzywdę innych,

• **Faza miodowego miesiąca** – to czas skruchy i okazywania miłości. Sprawca zaczyna dostrzegać to, co się wydarzyło. Próbuje załagodzić sytuację, przeprasza, obiecuje poprawę, staje się uczynny i miły. Pozwala ofiarom uwierzyć, że teraz będzie inaczej.

Rodzina odgrywa ogromną rolę w życiu człowieka gdyż kształtuje osobowość, poglądy i system wartości. Więzy łączące jej członków powinny być trwałe i opierać się na wzajemnym zaufaniu i poczuciu bezpieczeństwa. Jednak w chwili obecnej polskiej rodzinie przypadło funkcjonować w bardzo trudnym czasie została zachwiana hierarchia wartości oraz rozluźnieniu uległy normy etyczne, a także więzi emocjonalne między jej członkami. Ze zjawiskiem przemocy możemy zetknąć się w różnych miejscach. Często dowiadujemy się o aktach przemocy w domach, w szkołach, na ulicy i wielu innych miejscach. Coraz głośniejsze mówi się o przemocy wśród nieletnich, o przemocy w rodzinach, o przemocy wobec dzieci. Zjawisko to ma, więc charakter interdyscyplinarny i leży ono w kręgu zainteresowania przedstawicieli różnych środowisk: pracowników socjalnych, policjantów, asystentów rodziny,

psychologów, socjologów, prawników, innych [K. Stanek, 2014, s. 19-20]. Rodzina winna być przecież opoką, schronieniem i wzorem. Zwłaszcza dla jej najmłodszych członków, którzy z własnego domu rodzinnego wnoszą wzorce na swoje dalsze życie. Dzieci w takich sytuacjach cierpią najbardziej. Nie tylko, dlatego, że same są często ofiarami przemocy, ale także, dlatego, że przemoc, której doświadczyły lub widziały, zostawia w ich psychice trwałe ślady.

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw [Sasał, 2005, s. 16–19].

Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Przemoc w rodzinie przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

Przemoc w rodzinie może przyjmować następujące formy :

- **przemoc fizyczna** - naruszanie nietykalności fizycznej; zachowania powodujące uszkodzenie ciała lub niosące takie ryzyko, np. bicie, popychanie, szarpanie, kopanie, duszenie, policzkowanie;

- **przemoc psychiczna** - naruszenie godności osobistej; zawiera przymus i groźby, np. obrażanie, wyzywanie, wyśmiewanie, szydzenie, okazywanie braku szacunku, poniżanie w obecności innych osób, kontrolowanie i ograniczanie kontaktu z bliskimi, poddawanie stałej krytyce;

- **przemoc seksualna** - naruszenie intymności; zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowanie aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić, np. wymuszanie pożycia seksualnego, obmacywanie, gwałt, wymuszanie nieakceptowanych zachowań seksualnych;

- **przemoc ekonomiczna** - pozbawianie środków lub stwarzanie warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby, np. niszczenie rzeczy, włamanie do zamkniętego osobistego pomieszczenia, kradzież, używanie rzeczy bez pozwolenia, zabieranie pieniędzy, przeglądanie dokumentów, korespondencji, dysponowanie czyjąś własnością, zaciąganie pożyczek "na wspólne konto", sprzedawanie osobistych lub wspólnych rzeczy bez uzgodnienia, zmuszanie do spłacania długów;

- **zaniedbanie** – to ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych, np. niewłaściwe żywienie (niedożywienie lub przekarmianie), zaniedbanie higieny osobistej, izolacja, brak kontroli i pozostawienie bez należytej opieki przez dłuższy czas, zaniedbanie stanu zdrowia, brak zainteresowania realizacją przez dziecko obowiązku szkolnego.

Na występowanie zjawiska przemocy w rodzinie ma wpływ wiele różnych czynników.

Prawdopodobieństwo jej wystąpienia zwiększają następujące czynniki:

- normy społeczne i kulturowe - w wielu środowiskach wciąż istnieje silne przekonanie o prawie rodziców do dominacji nad dziećmi, dominacji mężczyzn nad kobietami; nadal utrwalany jest wzorzec mężczyzny silnego i przebojowego, mężczyzna ma być zdobywcą, a kobieta powinna być mu uległa; istnieje przyzwolenie na stosowanie kar cielesnych wobec dzieci; istotną siłę posiadają również normy związane z prywatnością rodziny – „brudy należy prać we własnym domu”, „nie mów nikomu co dzieje się w domu”, „w sprawy rodzinne nie należy się wtrącać”;

- status ekonomiczny – stres związany ze zbyt niskimi zarobkami, czy zagrożenie utratą pracy;

- alkoholizm – nadmierne spożywanie alkoholu; alkohol ogranicza możliwość kontroli własnego zachowania, zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem, powoduje zaburzenia percepcji i oceny rzeczywistości;

- dziedziczenie wzorca przemocy – bycie ofiarą lub świadkiem przemocy w dzieciństwie zwiększa prawdopodobieństwo stosowania przemocy w życiu dorosłym;

- osobowość osoby doznającej przemocy – tzw. dezadapcyjność, czyli brak zdolności jednostki do przystosowania się do zmieniających się warunków środowiskowych i utrzymywania optymalnego poziomu funkcjonowania psychospołecznego; jej przejawem są następujące cechy: przekonanie jednostki, że jest poza społecznością, nie jest jej częścią, lęk przed niepowodzeniami, pesymistyczna wizja przyszłości, brak wiary we własne możliwości, przekonanie, że nie mam na nic

wpływu, że wszystko zależy od warunków zewnętrznych, poczucie osamotnienia, rezygnacja, zubożenie, nieśmiałość w kontaktach z innymi, sztuczność, nieszczerłość (Przemoc w rodzinie wobec osób starszych i niepełnosprawnych. Poradnik dla pracowników pierwszego kontaktu, Red. D. Jaszczak – Kuźmińska, K. Michalska, Warszawa 2010);

- osobowość sprawcy - chęć dominacji, wrodzona lub nabyta skłonność do agresji, nieufność, zazdrość, brak empatii, niska wrażliwość, niskie poczucie własnej wartości, obawa przed odrzuceniem i utratą rodziny.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem wysoce szkodliwym dla osoby jej doświadczającej. Oprócz szkód fizycznych w postaci obrażeń ciała, które występują bezpośrednio po akcie przemocy fizycznej lub seksualnej, powoduje również szkody psychiczne, które pojawiają się z czasem i wymagają długotrwałego i profesjonalnego leczenia. Należą do nich:

- zespół zaburzeń stresu pourazowego (PTSD) – PTSD objawia się: ponownym doświadczaniem traumatycznego przeżycia poprzez wspomnienia lub powracające koszmary senne; nadpobudliwością, problemami ze snem, trudnościami z koncentracją uwagi, z zapamiętywaniem, drażliwością, złością, omdleniami, nadmierną czujnością; unikaniem rozmów na temat wydarzenia oraz miejsc i osób, związanych z przykrym doświadczeniem; PTSD diagnozuje się u około 60 % ofiar przemocy domowej;

- uzależnienia – wszelkie uzależnienia (alkoholizm, narkomania, lekomania), które dla ofiary przemocy są ucieczką od bólu fizycznego i psychicznego;

- zaburzenia depresyjne - obniżony nastrój, emocjonalne otępienie, niska samoocena, brak chęci do działania, negatywne myślenie o sobie, świecie, przyszłości;

- zaburzenia lękowe – odczuwanie leku przed podjęciem działania, krytyką, odrzuceniem;

- wiktymizacja – przyjęcie tożsamości ofiary; ofiara przemocy, w skutek doznawania przemocy, podejmowania nieskutecznych prób obrony siebie, a także nieumiejętnych prób pomocy z zewnątrz, nabiera przekonania, że zasługuje na takie zachowanie.

Przemoc w rodzinie jest przestępstwem, ściganym z urzędu. Świadcowie przemocy lub osoby poszkodowane mogą złożyć w prokuraturze (lub na policji) zawiadomienie o przestępstwie ściganym z urzędu.

Przestępstwa ścigane z urzędu, to przestępstwa w których obowiązkiem państwa jest ściganie sprawcy, bez względu na to czy chce tego czy też nie pokrzywdzony.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 218, 956)

- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876, 2369)

- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 821, z 2021 r. poz. 159)

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277, z 2020 r. poz. 1492, z 2021 r. poz. 41)

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050)

- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 713, 1378)

- Ustawa z dnia 25 lutego 1945 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t. j. Dz. U. z 2020, poz. 1359)

- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t. j. Dz. U. z 2020, poz. 1444, 1517)

- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277, z 2020 r. poz. 1492, z 2021 r. poz. 41)

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. z 2011 r. nr 209 poz. 1245)

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 - 2027 będzie realizowany zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r.

o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Ponadto nawiązuje do Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Drohiczyn oraz do Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

II. ANALIZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY DROHICZYN

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie Drohiczyn z uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie.

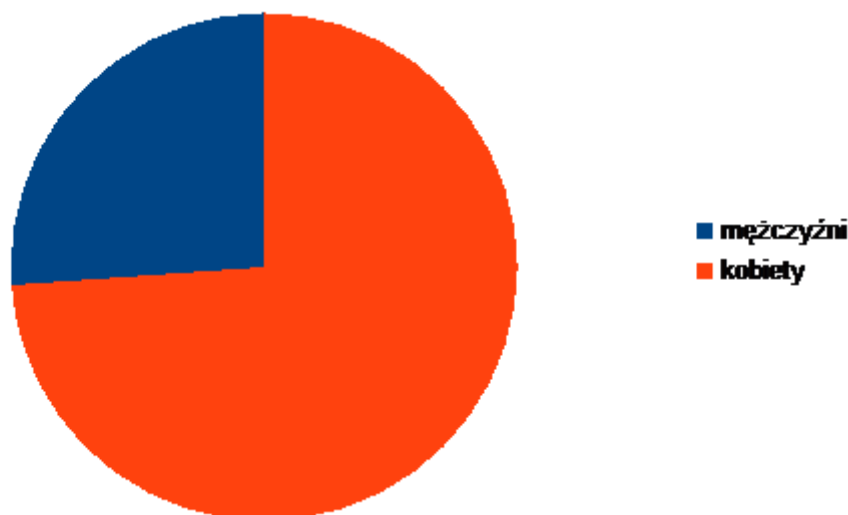
Gmina Drohiczyn liczy ok. 7000 mieszkańców (dane USC na dzień 31.12.2019 r).

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Drohiczynie opracował diagnozę zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Drohiczyn. Sporządzona ona została w miesiącu lutym 2021 r. na podstawie ankiet, które zostały wypełnione przez 88 mieszkańców gminy Drohiczyn, przedstawicieli instytucji odpowiedzialnych za realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Poniżej przedstawiona została charakterystyka badanej grupy osób z uwzględnieniem zmiennych niezależnych – płci, wieku, wykształcenia, miejsca zamieszkania. Podział badanych ze względu na płeć umożliwi interpretowanie odpowiedzi oraz siły ich natężenia. Jak wynika z prezentowanego poniżej wykresu rozkład omawianej cechy demograficznej był następujący 74% stanowiły kobiety, natomiast 26% to mężczyźni.

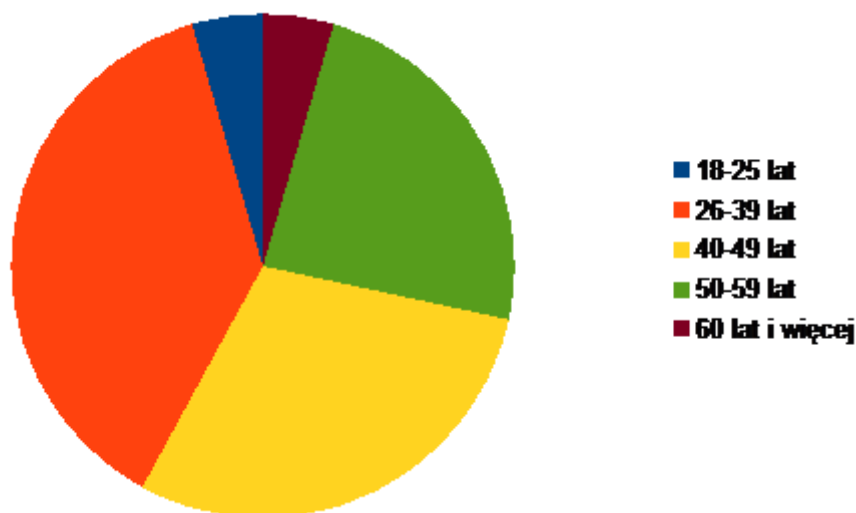
Wykres nr 1. Struktura badanych z uwzględnieniem płci.

Źródło: dane z diagnozy opracowanej przez MGOPS w środowisku lokalnym.

Kolejną zmienną, to wiek osób uczestniczących w badaniu. Biorąc pod uwagę tą zmienną okazuje się, iż najliczniejszą grupę stanowiły osoby w przedziale wiekowym 26 - 39 lat – 37% ogólnej liczby ankietowanych oraz w przedziale 40 - 49 lat – 29% ogólnej liczby ankietowanych. Kolejną grupą respondentów wyróżnionych ze względu na wiek, która licznie była reprezentowana w badaniu to osoby w wieku 50 - 59 lat 24% ogółu badanych. Osoby w wieku 60 lat i więcej oraz w przedziale wieku 18 - 25 lat stanowiło po 5%.

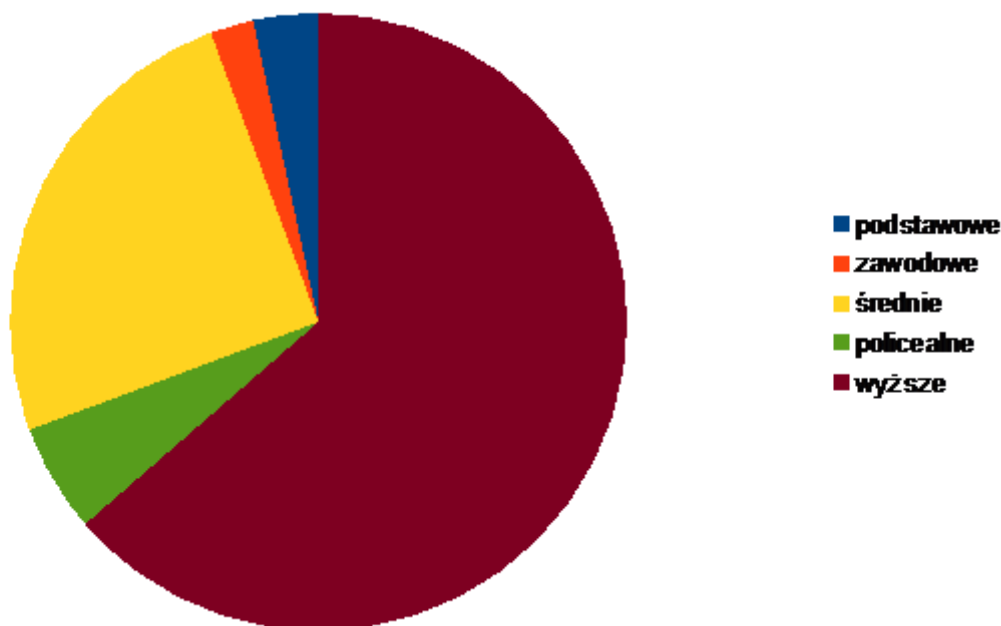
Wykres nr 2. Wiek respondentów.

Źródło: dane z diagnozy opracowanej przez MGOPS w środowisku lokalnym.

Jak wynika z zaprezentowanych poniżej danych znajdujących się na wykresie, najliczniejszą grupę respondentów wyróżnionych ze względu na wykształcenie stanowili mieszkańcy legitymujący się wykształceniem wyższym 64% spośród ogółu badanych osób. Znaczny odsetek respondentów 25% to mieszkańcy gminy Drohiczyn posiadający wykształcenie średnie. Wykształceniem policealnym legitymowało się 6% ogółu badanych, natomiast wykształceniem podstawowym 3%. Najmniejszy odsetek osób posiadało wykształcenie zawodowe 2%.

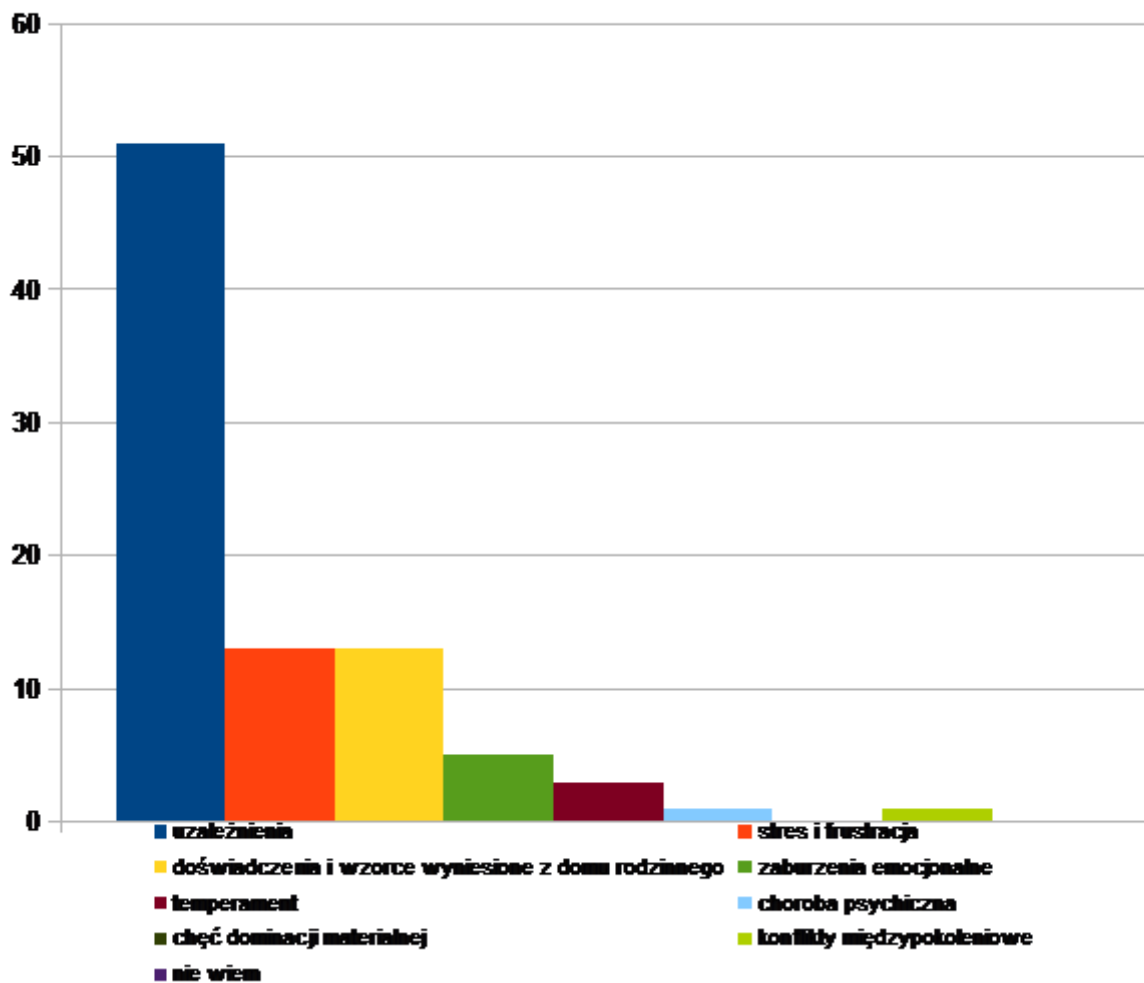
Wykres nr 3 . Poziom wykształcenia badanych osób.

Źródło: dane z diagnozy opracowanej przez MGOPS w środowisku lokalnym.

Jedną z wiodących kwestii w badaniach była wiedza mieszkańców gminy Drohiczyn o zjawisku przemocy domowej, w tym jakie są przyczyny stosowania przemocy w rodzinie. Część pytań, na które odpowiadali respondenci dotyczyła przyczyn i źródeł zjawiska przemocy w rodzinie. Za ich pośrednictwem starano się uzyskać informacje, na podstawie których można byłoby wskazać na te elementy środowiska lokalnego, które zwiększają prawdopodobieństwo wystąpienia przemocy domowej. Respondenci najczęściej wskazywali na takie przyczyny jak: uzależnienia – 51 osób, stres i frustracja – 13 osób, doświadczenia i wzorce wyniesione z domu rodzinnego – 13 osób, zaburzenia emocjonalne 5 osób, temperament – 3 osoby, choroba psychiczna – 1 osoba, konflikty międzypokoleniowe – 1 osoba. Nie wiedziała 1 osoba jakie są czynniki wpływające na postępowanie sprawców przemocy w rodzinie.

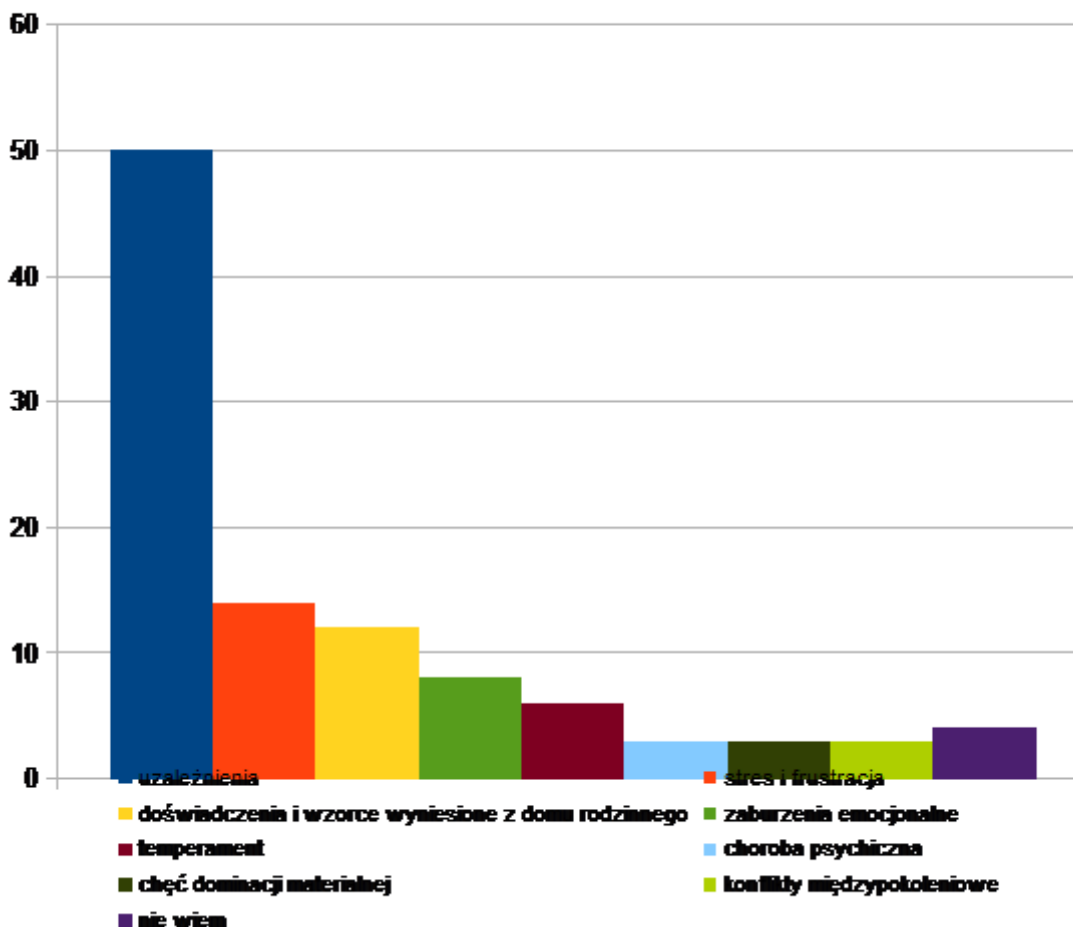
Wykres nr 4. Główne przyczyny stosowania przemocy w rodzinie, według ankietowanych.

Źródło: dane z diagnozy opracowanej przez MGOPS w środowisku lokalnym.

Wykres nr 5. Czynniki, które mogą mieć wpływ na postępowanie sprawców przemocy w rodzinie.

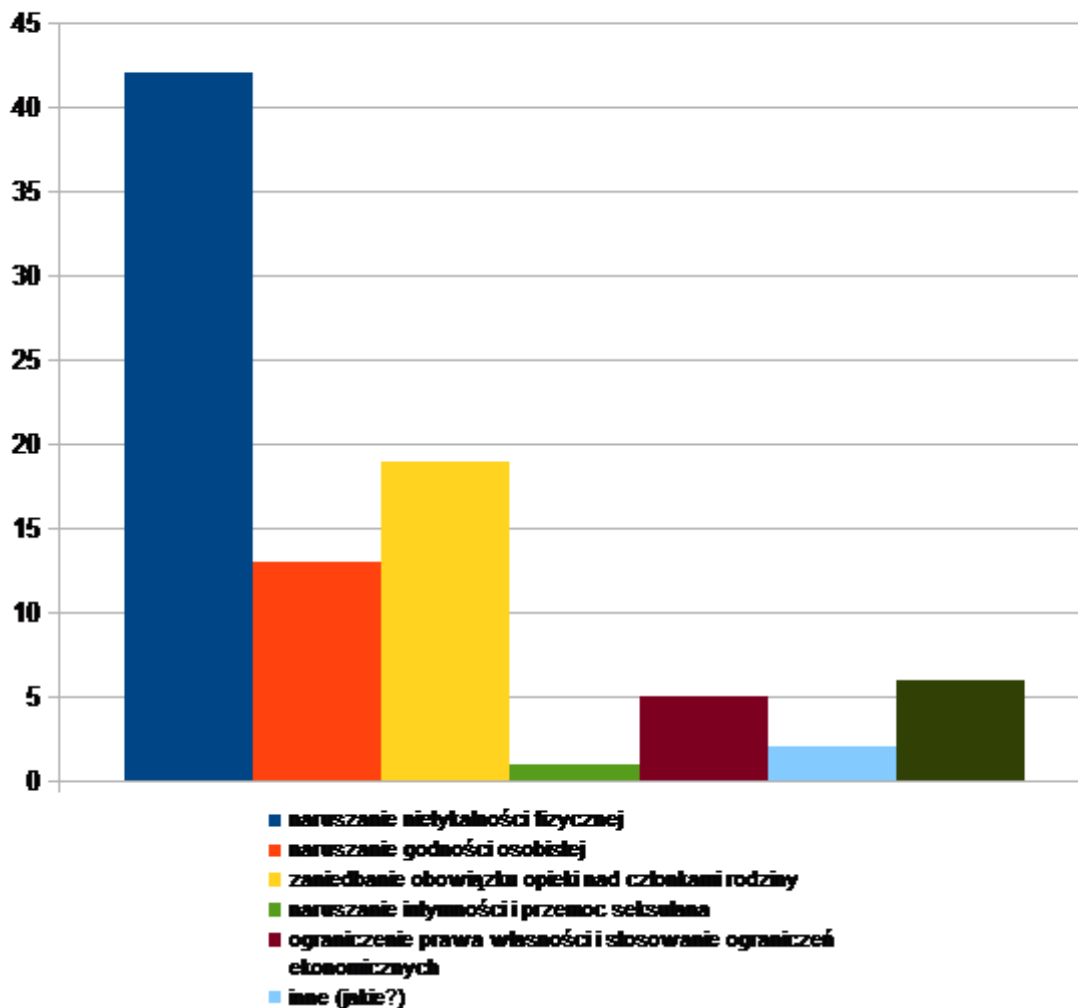

Źródło: dane z diagnozy opracowanej przez MGOPS w środowisku lokalnym.

Przedstawione poniżej dane potwierdzają przypadki występowania przemocy domowej, w środowisku lokalnym respondentów. Spośród badanych, 38 osób przyznało, że słyszało o takich przypadkach, a 30 osób, że zna przypadki występowania przemocy w rodzinie. Grupa 19 respondentów przyznała, że nie zna takich przypadków.

Około połowie respondentów znane są osoby, wobec których bliscy przejawiają zachowania naruszające nietykalność fizyczną (przemoc fizyczną), wskazało na to 42 respondentów i naruszające ich godność osobistą (przemoc psychiczną), wskazało na to 13 respondentów. W dalszej kolejności respondenci przyznawali się także do znajomości osób zaniedbywanych przez bliskich, na co wskazało 19 ankietowanych. Badania wskazały, że niewielki odsetek respondentów (1 osoba) zna przypadki przemocy seksualnej i równie niewielki odsetek (5 osób) wskazało, że zna przypadki przemocy ekonomicznej.

Wykres nr 6. Znajomość form przemocy na terenie gminy Drohiczyn.

Źródło: dane z diagnozy opracowanej przez MGOPS w środowisku lokalnym.

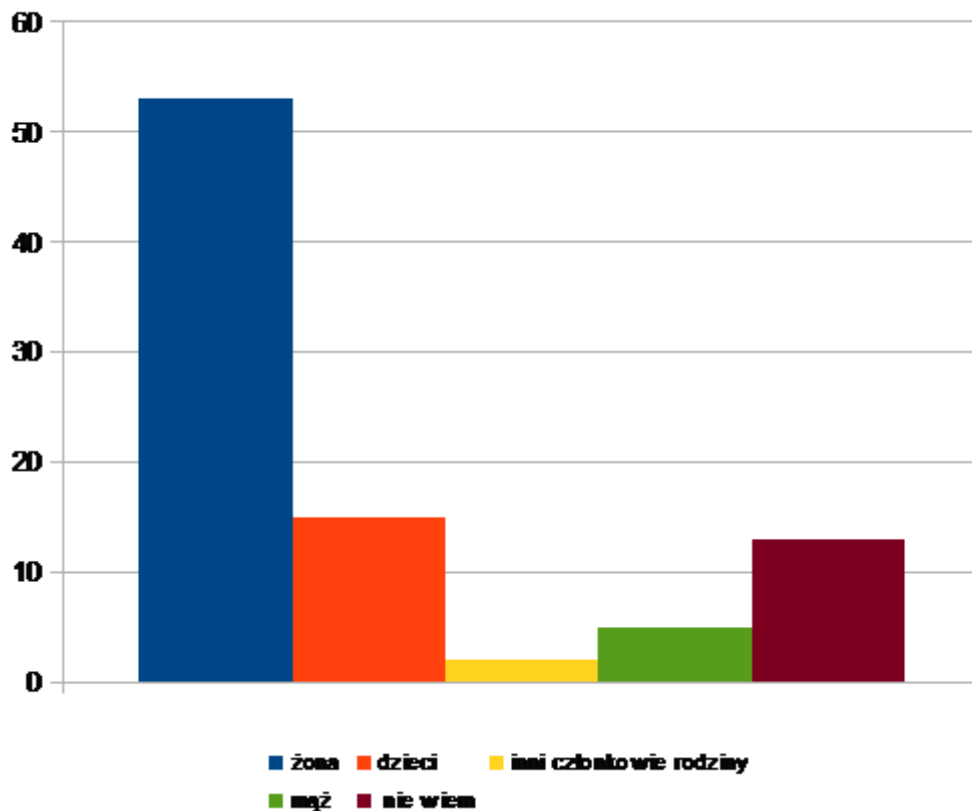
Wykres nr 7. Znajomość przypadków występowania przemocy w rodzinie na terenie gminy Drohiczyn.

Źródło: dane z diagnozy opracowanej przez MGOPS w środowisku lokalnym.

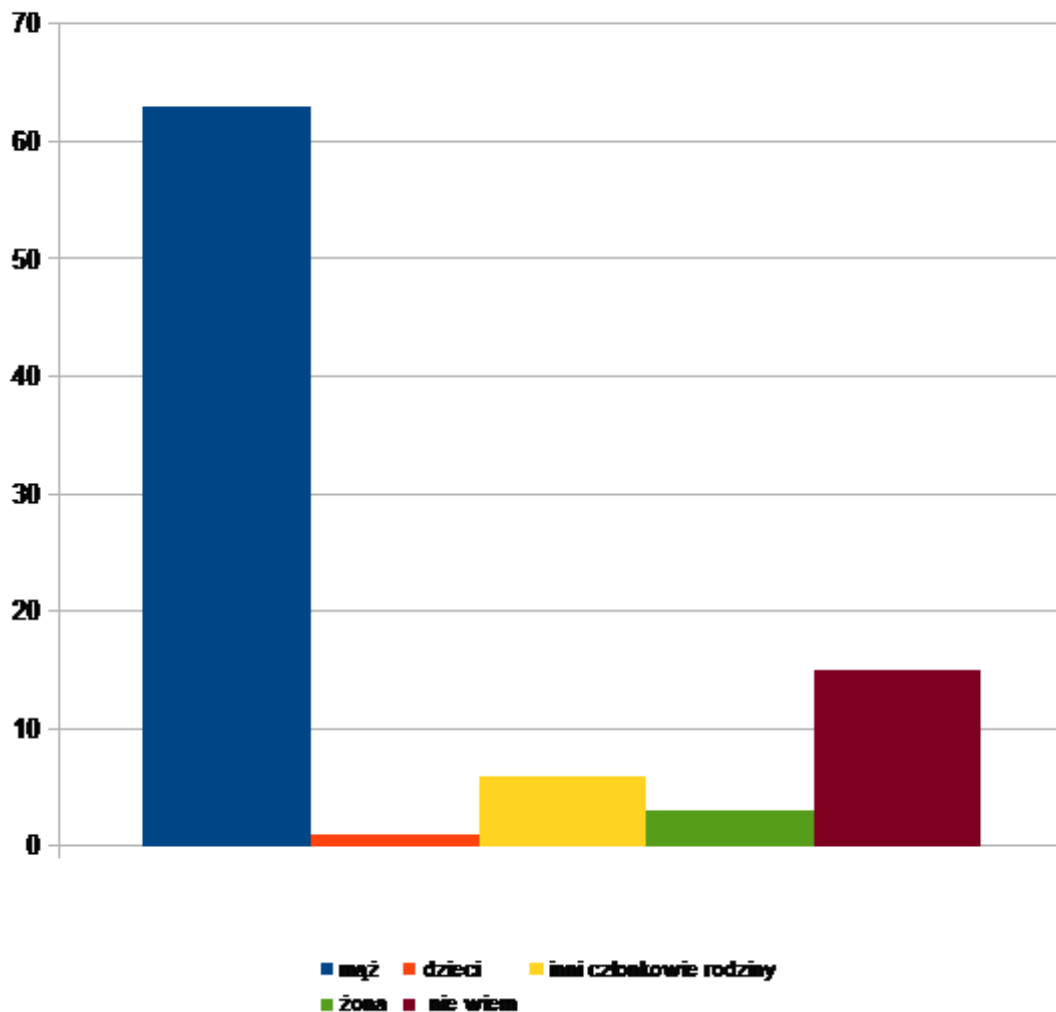
Zdecydowana większość respondentów (63 osób) wskazało, że osobami stosującym przemoc w rodzinie są mężczyźni (mężowie). Natomiast 53 ankietowanych uważa, że to kobiety (żony) są osobami doznającymi najczęściej przemocy w rodzinie.

Wykres nr 8. Osoby doznające przemocy w rodzinie według respondentów.

Źródło: dane z diagnozy opracowanej przez MGOPS w środowisku lokalnym.

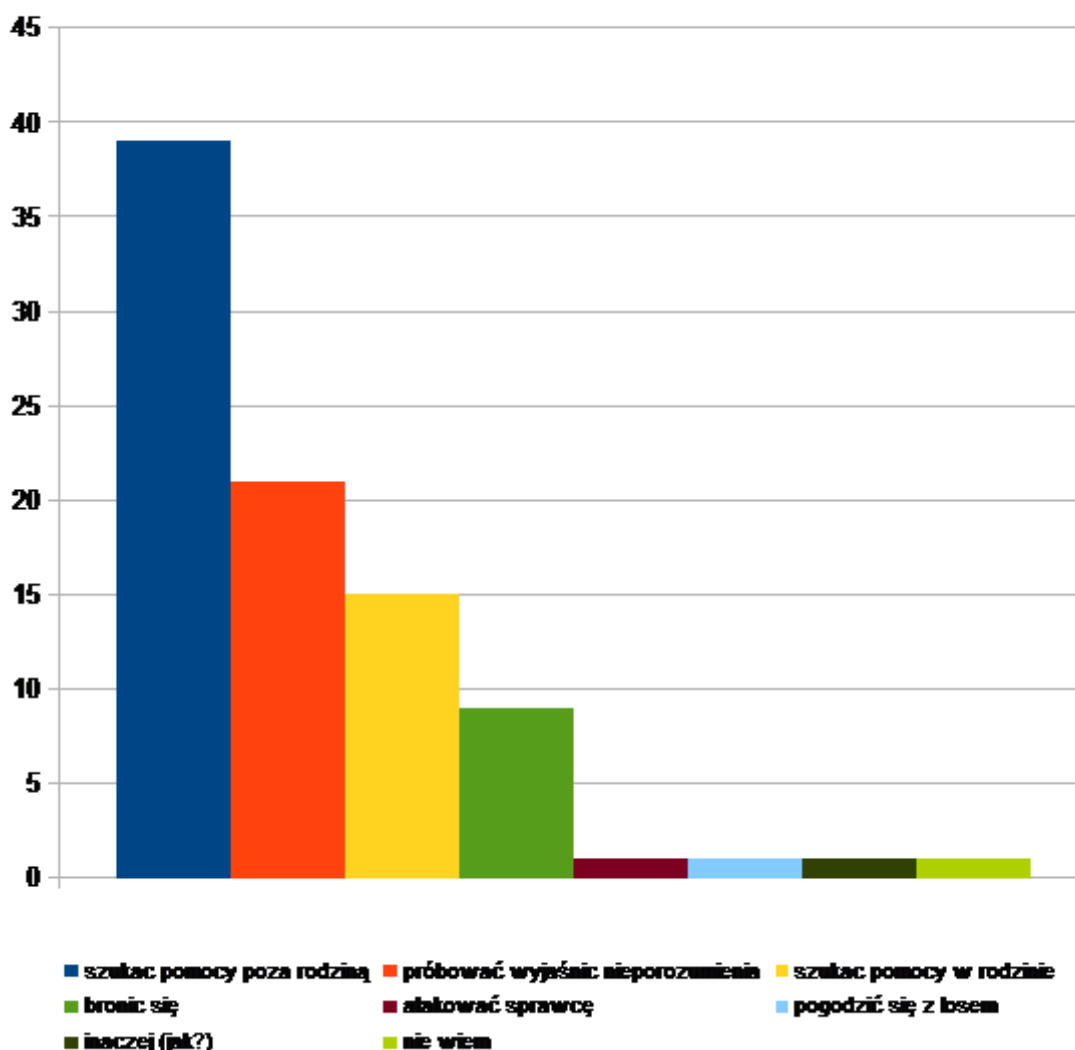
Wykres nr 9. Osoby stosujące przemoc w rodzinie według respondentów.

Źródło: dane z diagnozy opracowanej przez MGOPS w środowisku lokalnym.

Większość osób ankietowanych wykazało znajomość tematu przemocy w rodzinie. Wiedzą kto w większości przypadków doświadcza takich zachowań oraz kto i w jakich sytuacjach może być osobą stosującą przemoc. Większość badanych (39 osób) uważa, że osoba doznająca przemocy w rodzinie powinna szukać pomocy poza rodziną.

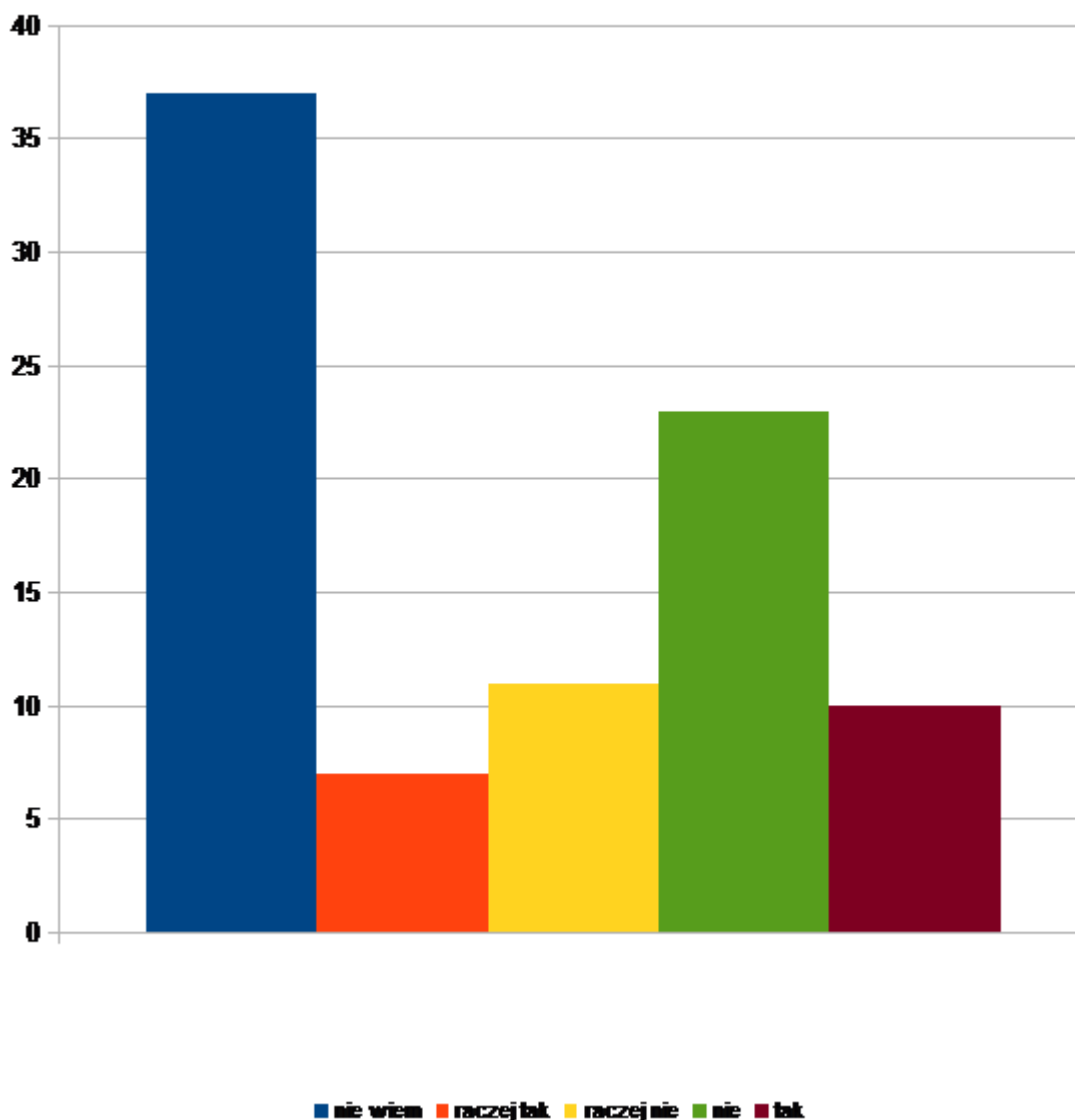
Wykres nr 10. Działania, które według respondentów powinna podjąć osoba doznająca przemocy w rodzinie.

Źródło: dane z diagnozy opracowanej przez MGOPS w środowisku lokalnym.

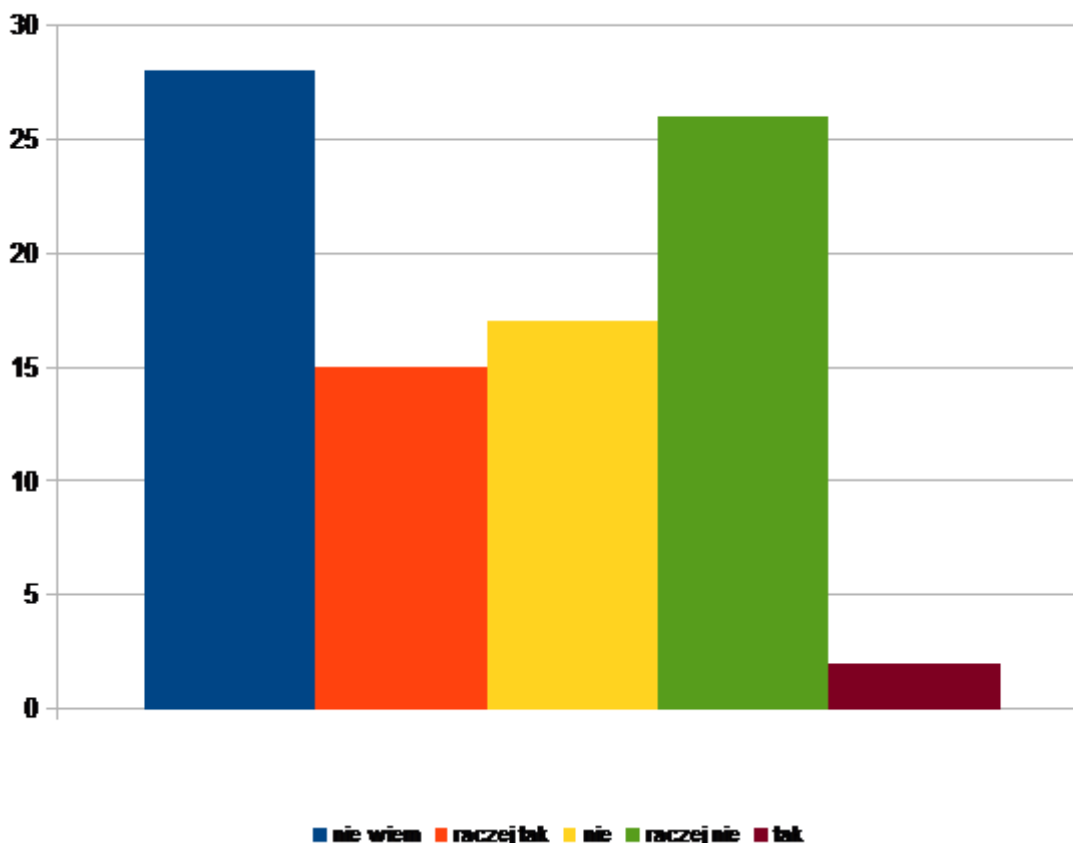
Prawie połowa ankietowanych (37 osób) nie wie czy oferta pomocy realizowana w gminie Drohiczyń dla ofiar przemocy w rodzinie jest wystarczająca. Za wystarczającą uważało 17 osób (tak – 10 osób, raczej tak – 7 osób). Według 34 respondentów oferta ta jest niewystarczająca (nie – 23 osób, raczej nie – 11 osób). Podobnie ankietowani odpowiedzieli w pytaniu dotyczącym oferty pomocy realizowanej w gminie Drohiczyń dla sprawców przemocy w rodzinie: 28 osób nie wie czy jest ona wystarczająca i tyle samo osób uważa, że oferta jest niewystarczająca (raczej nie – 26 osób, nie – 2 osoby). Według 17 osób oferta realizowana przez gminę jest wystarczająca (tak – 2 osoby, raczej tak – 15 osób).

Wykres nr 11. Opinia respondentów dotycząca poziomu pomocy oferowanej przez gminę Drohiczyń dla ofiar przemocy w rodzinie.

Źródło: dane z diagnozy opracowanej przez MGOPS w środowisku lokalnym.

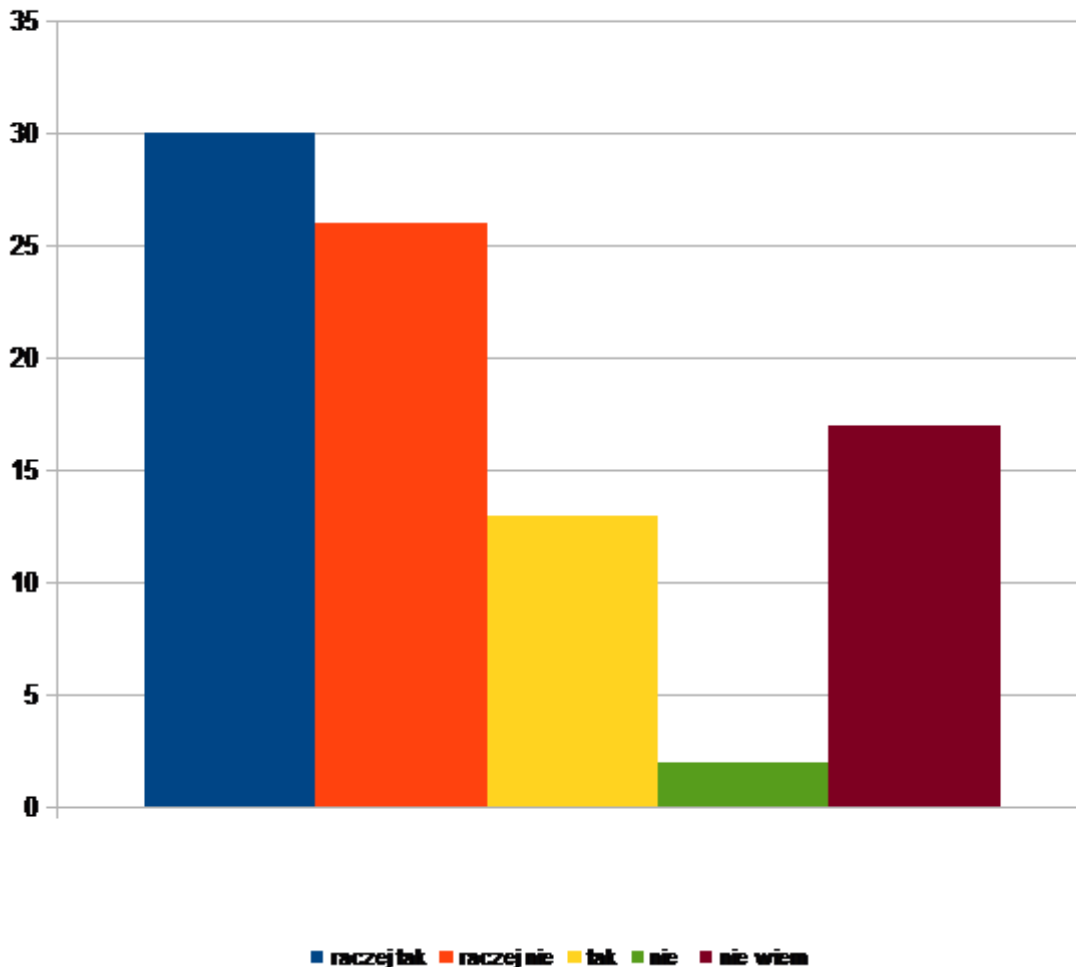
Wykres nr 12. Opinia respondentów dotycząca poziomu pomocy oferowanej przez gminę Drohiczyń dla sprawców przemocy w rodzinie

Źródło: dane z diagnozy opracowanej przez MGOPS w środowisku lokalnym.

Około połowy respondentów (43 osób) uważa przemoc w rodzinie jako istotny problem gminy Drohiczyń (tak – 13 osób, raczej tak – 30 osób). Nie widzi przemocy w rodzinie, jako istotnego problemu gminy Drohiczyń 28 respondentów (nie - 2 osoby, raczej nie – 26 osób). Natomiast 17 ankietowanych nie wie czy przemoc w rodzinie jest istotnym problemem gminy Drohiczyń.

Wykres nr 13. Przemoc w rodzinie jako istotny problem na terenie gminy Drohiczyń.

Źródło: dane z diagnozy opracowanej przez MGOPS w środowisku lokalnym.

Respondenci mieli również za zadanie przedstawić przynajmniej 2 propozycje działań, które należałoby podjąć w gminie w celu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wiodącymi propozycjami było wsparcie w postaci pomocy psychologicznej (12 osób) oraz edukacja społeczeństwa w zakresie przemocy domowej (8 osób). Innymi, wskazanymi przez pojedynczych respondentów propozycjami były, np. interwencje policji i innych służb, programy profilaktyczne itp.

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie czy w szkole, ale nie ujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania. Przedstawione ww. dane statystyczne dotyczące przemocy w rodzinie pokazują istnienie problemu w gminie Drohiczyn, ujawniają jedynie niewielką część, a nie rzeczywistą skalę zjawiska, ponieważ dotyczą tylko osób, które odważyły się przerwać milczenie, zgłaszają problem, szukają pomocy i wsparcia.

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony osób dotkniętych przemocą w rodzinie, Zarządzeniem Nr 41/2015 Burmistrza Drohiczyzna z dnia 25 września 2015 r., Zarządzeniem Nr 226/2018 z dnia 17 lipca 2018 r. i Zarządzeniem Nr 243/2018 Burmistrza Drohiczyzna z dnia 12 października 2018 r. w składzie 13 osób, w tym 1 osoba w zastępstwie:

Została przyjęta do realizacji Uchwała Nr II/7/10 Rady Miejskiej w Drohiczynie z dnia 6 grudnia 2010 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Drohiczyn oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Zespół Interdyscyplinarny działa na podstawie Porozumień o współpracy w Zespole Interdyscyplinarnym, które zostały zawarte pomiędzy Burmistrzem Drohiczyzna, a:

- Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Drohiczynie,

- Komendą Powiatową Policji w Siemiatyczach,
- Gminną Komisją d/s Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Drohiczynie,
- Zespołem Szkół w Drohiczynie,
- Szkołą Podstawową w Ostrożanach,
- Szkołą Podstawową w Drohiczynie Filia w Śledzianowie,
- Szkołą Podstawową w Miłkowicach Jankach,
- Powiatową Poradnię Psychologiczną – Pedagogiczną w Siemiatyczach
- Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej w w Drohiczynie,
- CARITAS Diecezji Drohiczyńskiej.

Z danych Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że na terenie miasta i gminy Drohiczyn w 2019 roku Policja wszczęła 30 procedur „Niebieskie Karty”. W roku 2020 wszczętych zostało 29 procedur „Niebieskie Karty”, w tym Policja wszczęła 26 procedur „Niebieskie Karty”, Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wszczął 2 procedury „Niebieskie Karty”, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wszczęła 1 procedurę.

W celu realizacji ww. procedur „Niebieskie Karty” powołanych zostało w 2019 roku 30 grup roboczych, a w 2020r 29 grup roboczych. W skład grup roboczych wchodzi przedstawiciele instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie: pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej, funkcjonariusze Policji, przedstawiciele ochrony zdrowia, przedstawiciele oświaty, kuratorzy sądowi, przedstawiciele organizacji pozarządowych. W roku 2019 procedurą „Niebieskie Karty” objęte były 32 rodziny i tyle samo w 2020 roku.

Tabela nr 1. Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie wg. wszczętej procedury „Niebieskie Karty”:

Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie	2019 r.	2020 r.
Ogółem	122	110
W tym: kobiety	40	45
W tym: mężczyźni	46	42
Dzieci	36	23

Źródło: dane MGOPS w Drohiczynie, opracowanie własne.

Tabela nr 2. Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie wg. wszczętej procedury „Niebieskie Karty”:

Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie	2019 r.	2020 r.
Ogółem	33	30
W tym: kobiety	2	2
W tym: mężczyźni	31	28
Nieletni	--	--

Źródło: dane MGOPS w Drohiczynie, opracowanie własne.

Z przedstawionych danych wynika, że wśród osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą przeważają kobiety. Mężczyźni dominują wśród osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc.

We wszczętych procedurach „Niebieskie Karty” w roku 2019 osobami stosującymi przemoc było 21 nadużywających alkohol, a w roku 2020 było 19 osób nadużywających alkohol.

W ramach realizacji procedury „Niebieskie Karty” zostały skierowane przez członków grup roboczych wnioski do niżej wymienionych instytucji:

- w roku 2019 skierowano 10 wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i 10 wniosków w roku 2020.

- w roku 2019 skierowano 6 wniosków do Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim, a 11 wniosków w roku 2020.

Posterunek Policji w Drohiczynie podejmował działania interwencyjne w rodzinach, gdzie dochodziło do przemocy. W ramach tych działań Posterunek Policji:

- w roku 2019 prowadził 6 postępowań przygotowawczych z art. 207 §1 Kodeksu Karnego i 8 czynności sprawdzających z art. 207 §1 Kodeksu karnego,

- w roku 2020 wszczął 3 postępowania przygotowawcze z art. 207 §1 Kodeksu Karnego i przeprowadził 5 czynności sprawdzających z art. 207 §1 Kodeksu Karnego.

W szkołach na terenie Gminy Drohiczyn nie zanotowano zgłoszeń dotyczących przemocy w rodzinie.

III. ODBIORCY PROGRAMU

Odbiorcami niniejszego Programu są:

- Mieszkańcy Gminy Drohiczyn, w tym zagrożeni przemocą w rodzinie.
- Osoby, które doznają przemocy w rodzinie.
- Osoby, które stosują przemoc w rodzinie.
- Świadkowie przemocy w rodzinie.
- Osoby i instytucje zawodowo działające w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

IV. CELE I ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Celem Programu jest:

- 1) Zwiększenie działań profilaktycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- 2) Zwiększenie pomocy i ochrony wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
- 3) Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
- 4) Rozwój kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie

Cele ogólne będą realizowane przez:

- budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Drohiczyn,
- podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie przemocy w rodzinie,
- udzielanie pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie,
- oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie.

Realizacja celów Programu zakłada:

- Uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie.
- Promowanie modelu rodziny wolnego od przemocy.
- Edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie.
- Działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy.

V. CZYNNIKI GWARANTUJĄCE WŁAŚCIWĄ REALIZACJĘ PROGRAMU

- Poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym.
- Bardzo dobra znajomość środowiska lokalnego przez pracowników socjalnych.
- Dobra współpraca służb i instytucji działających na terenie gminy oraz poza nią.
- Otwartość i chęć współpracy specjalistów.
- Silne więzi rodzinne.

- Chęć zmiany i wyjścia z kryzysu.

VI. ZAGROŻENIA W REALIZACJI ZADAŃ

- Stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie.
- Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych.
- Brak współpracy rodziny w zakresie przewycięzania kryzysów.
- Problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach.
- Ubóstwo.
- Niewystarczające zaangażowanie we współpracę interdyscyplinarną.

VII. ZASOBY GMINY DROHICZYN W ZAKRESIE REALIZACJI PROGRAMU

1. Zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin.
2. Zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie oraz instytucje i organizacje pełniące funkcję wspierającą:
  - Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
  - Posterunek Policji,
  - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
  - Placówki oświatowe, szkoły funkcjonujące na terenie Gminy Drohiczyn,
  - Zakłady Opieki Zdrowotnej, funkcjonujące na terenie Gminy Drohiczyn,
  - Organizacje pozarządowe,
  - Zespół Interdyscyplinarny.

VIII. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ PROGRAMU

Cel główny: Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Drohiczyn

Cel.1. Zwiększenie działań profilaktycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie				
L.p.	Zadania	Sposób realizacji	Podmiot odpowiedzialny /realizator/	Termin realizacji
1	Współpraca w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego	<ul style="list-style-type: none"> ·Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie. ·Opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie. ·Rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym. ·Monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy.. ·Dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań. ·Inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą. 	MGOPS, Policja, GKRPA, NZOZ, placówki oświatowe – szkoły funkcjonujące na terenie Gminy Drohiczyn	2021 – 2027 /w miarę potrzeb i posiadanych środków/
2	Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy	<ul style="list-style-type: none"> ·Utworzenie zakładki na stronie internetowej z informacjami na temat zjawiska przemocy domowej, działalności Zespołu Interdyscyplinarnego i procedury „Niebieskie Karty” ·Prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki w zakresie agresji i przemocy, ·Wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu promujące zachowania nieagresywne. ·Podejmowanie działań edukacyjnych służących modelowaniu prawidłowych funkcji rodziny i wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji 	MGOPS, GKRPA, placówki oświatowe – szkoły funkcjonujące na terenie Gminy Drohiczyn	2021 – 2027 /w miarę posiadanych środków/

		rodziców. ·Współuczestnictwo w kampaniach prowadzonych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. ·Rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych dotyczących zjawiska przemocy domowej (broszur, ulotek, plakatów itp.)		
--	--	---	--	--

Cel.2. Zwiększenie pomocy i ochrony wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

L.p.	Zadania	Sposób realizacji	Podmiot odpowiedzialny /realizator/	Termin realizacji
1	Zapewnienie schronienia i pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	·Udzielanie informacji dotyczącej bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w ośrodkach interwencji kryzysowej i w specjalistycznych ośrodkach wsparcia. ·Udzielanie informacji na temat pozyskania zaświadczenia lekarskiego. ·Udzielanie informacji na temat praw osób dotkniętych przemocą. ·Udzielenie pomocy finansowej, rzeczowej, usługowej i innej umożliwiającej prawidłowe funkcjonowanie rodziny ·Udzielenie wsparcia psychologicznego w Punkcie Konsultacyjnym ·Podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”.	MGOPS, Zespół Interdyscyplinarny NZOZ	2021 – 2027

Cel. 3. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

L.p.	Zadania	Sposób realizacji	Podmiot odpowiedzialny /realizator/	Termin realizacji
1	Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy w rodzinie	·Zatrzymanie sprawców przemocy domowej stwarzających w sposób oczywisty zagrożenie dla życia bądź zdrowia ofiar, a także mienia. ·Prowadzenie postępowań w	Policja	2021 – 2027

przemocy w rodzinie	superwizji dla osób zawodowo zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.		
----------------------------	---	--	--

IX. MONITOROWANIE I EWALUACJA

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdania z realizacji Programu podmioty składają do dnia 31 stycznia każdego roku do Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Drohiczynie.

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Drohiczynie do dnia 31 marca każdego roku przedłoży Radzie Miejskiej sprawozdanie z realizacji Programu.

X. FINANSOWANIE PROGRAMU

Program będzie finansowany z:

- środków pochodzących z budżetu gminy Drohiczyn,
- środków pochodzących z budżetu państwa, w ramach corocznie ogłaszanych konkursów,
- środków własnych podmiotów zaangażowanych w realizację działań w ramach realizacji Programu.

Przewodniczący Rady

mgr inż. Marian Rogowiec